

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 19 november 2009

Mål nr

Ö 2995-09

KLAGANDE

BJ

Ombud: Jur.kand. OB

MOTPART

ATB

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokat ML

SAKEN

Ansökan i hovrätt om återställande av försutten tid

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut 2009-05-29 i mål Ö 2790-09

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut bifaller Högsta domstolen BJs ansökan om återställande av försutten tid och förordnar att han har rätt att inom tre veckor från Högsta domstolens beslut överklaga Solna tingsrätts dom den 18 februari 2009 i mål T 3770-07 genom att till Solna tingsrätt komma in med en överklagandeskrift, ställd till Svea hovrätt.

Högsta domstolen fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt ML till ettusentrehundraåttio (1 380) kr, avseende arbete. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 276 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

BJ har yrkat att Högsta domstolen med ändring av hovrättens beslut bifaller hans ansökan om återställande av försutten tid för överklagande av tingsrättens dom.

ATB har bestritt ändring.

SKÄL

Tingsrätten meddelade den 18 februari 2009 dom i ett mål mellan ATB och BJ rörande underhållsbidrag. Sista dag för att överklaga domen var den 11 mars 2009. Domen vann laga kraft.

BJ ansökte i hovrätten om återställande av försutten tid för överklagande av tingsrättens dom. Som grund för sin ansökan åberopade BJ att hans ombud,

jur. kand. OB, den 9 mars 2009 drabbats av ett oväntat dödsfall inom familjen (brodern hade avlidit) och att OB till följd härav underlåtit att överklaga domen i rätt tid. Av ett till ansökan fogat läkarintyg daterat den 11 mars 2009 framgick att OB hade diagnosticerats med akut stressreaktion samt bedömts ha haft helt nedsatt arbetsförmåga från och med den 11 mars 2009 till och med den 24 mars 2009.

Hovrätten har avslagit BJs ansökan med motiveringen att vad han anfört inte utgör laga förfall för att inte i rätt tid ha överklagat tingsrättens dom.

Har någon försuttit den tid som gäller för överklagande av bl.a. dom, och hade han laga förfall, får på ansökan av honom den försuttna tiden återställas. Enligt 32 kap. 8 § första stycket rättegångsbalken är laga förfall, när någon genom avbrott i allmänna samfärdseln, sjukdom eller annan omständighet, som han ej bort förutse eller rätten i annat fall finner utgöra giltig ursäkt, hindrats att fullgöra vad som ålegat honom. Såsom laga förfall för part ska enligt andra stycket samma lagrum även anses, då för ombud, som av parten vidtalats, förelegat hinder som nu sagts, och annat ombud inte kunnat ställas i tid.

Som laga förfall kan godtas inte bara absoluta hinder utan varje omständighet av den beskaffenhet, att det inte skäligen kan krävas att parten ska närvara eller i övrigt vara verksam i rättegången. Även familjeangelägenheter kan läggas till grund för laga förfall. (Se SOU 1938:44 s. 362, NJA II 1943 s. 420, Welamson, Rättegång VI, 3 uppl. 1994, s. 196 ff., JK 1983 s. 263 och NJA 2002 s. 32.)

Det finns ingen anledning att betvivla att BJ givit OB i uppdrag att överklaga tingsrättens dom. Utredningen i målet visar att OBs bror oväntat avlidit två dagar före överklagandetidens utgång. Av åberopat läkarintyg framgår att OB har haft helt nedsatt arbetsförmåga från och med dagen för läkarbesöket den 11 mars 2009 till och med den 24 mars 2009. Det måste antas att arbetsförmågan inträtt redan den 9 mars 2009.

Mot nu angiven bakgrund framstår det som sannolikt att OBs underlåtenhet att i rätt tid överklaga tingsrättens dom berott på broderns bortgång. Underlåtenheten framstår som ursäktlig, liksom det förhållandet att OB inte tillsett att domen genom annans försorg överklagats i rätt tid (jfr NJA 1973 s. 17).

BJ har inte haft anledning att räkna med hinder av förevarande slag och det finns inget som tyder på att han fått vetskap om hindret före överklagandetidens utgång. Han har således inte haft någon möjlighet att ställa annat ombud för sig eller att på egen hand överklaga tingsrättens dom. Vid sådana förhållanden får BJ anses ha haft laga förfall för att inte i rätt tid ha överklagat domen. Den försuttna tiden ska därför återställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Dag Victor, Marianne Lundius (referent), Kerstin Calissendorff och Stefan Lindskog
Föredragande revisionssekreterare: Anders Larsson